The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa. The o nlyTelugu Newspaper
for H. E. H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపఁబడును

సం॥ చందా రూ ౭-౦-౦
అర్థ ,, ,, ౩-౧౨-౦
విడి ప్రతిక ౦-౧-౪

౧౦౩౩౪౯

హైదరాబాదు, (దక్కన్.)
GOLCONDA PATRIKA
HYDERABAD, (DN.)

ఒకవారము తరువాత ప్రాతఃప్రతికకోరిన వెలకు పరిమితి లేదు.

సంపుటము ౭ } శా. శ. ౧౮౫౪ అంగీరసనామ సం॥ కార్తీక బ॥ ౧౦ బుధవారము 9-11-32 { సంచిక ౫౧

నిజాంరాష్ట్రపు ఆర్థిక విచారణ నివేదిక

రెండవ భాగము

రోగముయొక్క స్వభావము పూర్తిగ దెలిసిననే గాని వైద్యుడు సరియగు మందును సూచింపలేడు. అటులనే దేశమును పీడించుచున్న కష్టనిష్ఠురముల కారణములు విశదముగ దెలిసిననేగాని సంస్కరణ మార్గములను సూచించుటకు వీలులేదు. ఇందువలననే ఆర్థిక విచారణల ఆవశ్యకత కలుగుచున్నది.

మన రాష్ట్రపు ఆర్థికపరిస్థితులను శోధించుటకుగాను నవంబరు ౧౯౨౯లో ప్రొఫెసరు కేశవ అయ్యంగారు ప్రభుత్వమువారిచే నియోజితులైరి. వీరు నాందేడు, ఔరంగాబాదు, వరంగల్ రాయచూరు, జిల్లాలలో సుమారు రెండేడ్లు విచారణసల్పి, ౫ భాగములతో నొక నివేదికను సిద్ధపరచిరి. కాని విచారణముగిసి దాదాపు రెండేండ్లగుచున్నను ప్రభుత్వమువారింతవరకు రెండుభాగములమాత్రమే ప్రకటించిరి. మిగతవి భాగములను ప్రకటించుట కింకెంతకాలము పట్టునో! ఈ అనవసరమైన ఆలస్యమునకు కారణ మేమో తెలియకున్నది.

ఈ విచారణ నియోజనమువలన ప్రభుత్వమువారెంతేయు ప్రశంసాపాత్రులగుచున్నారు. కాని ఈ క్రింది మూడు కారణముల వలన ఈ విచారణయొక్క ఉపయోగమునకు కొంత భంగము కలుగుచున్నది.

(౧) విచారణీయాంశముల సంక్షేపము పరిశోధన ముఖ్యముగా రెండు విషయముల గూర్చియే విధింపబడియున్నది.

(౧) అందు మొదటిది, గత ౨౫ వ సంవత్సరములలో పట్టాదారులభూమి ఎంతవరకు స్వాధీనము తప్పినదో సకారణముగ నిరూపించుట.

(౨) ప్రస్తుతపు పట్టాదారు లెంతవరకు ఋణగ్రస్తులో విశదపరచుట.

రయితుయొక్క భాగోగులు, శిస్తులు పద్ధతి భూమిపన్ను విధానము, పంటలవలని ఆదాయవ్యయములు మున్నగు తదితరములగు విషయము లనేకములపై ఆధారపడియుండును. కాని ఈ యంశముల గూర్చిన చర్చకు ఈ పరిశోధనలో తావులేదు. తత్ఫలితముగ దేశమున ప్రబలియున్న ఆర్థికపరిస్థితుల యదార్థము సవిస్తరముగ బయలుపడుటకు వీలులేకున్నది.

(౨) విచారణ రాష్ట్రమంతటకుగాక కేవలము నాలుగు జిల్లాలలో మాత్రమే జరుపబడినది. తదితర జిల్లాల ఆర్థిక పరిస్థితులింకను మరుగుపడియున్నవి.

ఆర్థిక విచారణకు గడంగి అందుపై ప్రత్యేకోద్యోగుల నియమించి కాగల వ్యయమును భరించి తుదకు విచారణయొక్క ప్రయోజనమునే భంగపరచు ఈ కట్టుబాటుల నేలకల్పించిరో తెలియకున్నది. ముఖ్యముగా అన్ని యంశములగూర్చియు, సాంగముగ అన్ని జిల్లాలలోను విచారణ జరిగియున్నచో రాష్ట్రముయొక్క ఆర్థికచిత్రము స్పష్టముగ సమగ్రముగ మనకు లభించియుండెడిది. కాని అవనసరముగు కట్టుబాట్లవలన ఆ ప్రయోజనము మనకు లభింపలేదు.

(౩) నివేదికలో ప్రకటింపబడిన అభిప్రాయములకు ప్రభుత్వమువారు బాధ్యతవహింపకపోవుట మూడవలోపము. ఉపోద్ఘాతములో వాణిజ్యశాఖాధిపతియగు నాలిన్సుగారు ఇటుల వ్రాయుచున్నారు.

> "ఈ నివేదికలో వ్యక్తపరచిన యభిప్రాయములన్నియు అయ్యంగారు గారివే, ఈ ఉపోద్ఘాతములోనివి నావియే, మహాఘనత వహించిన ప్రభుత్వమువారు వీనిగూర్చి బాధ్యత వహింపరు,,

దీని యర్థమేమి? ప్రభుత్వమువారిచే నియోజితులై వారి నియమముల ప్రకారము సంశోధన సలిపి సంగతుల నెరింగినవారు అయ్యంగారు, ప్రభుత్వమువారి సర్కారు శాఖాధిపతి నాలిన్సుగారు ఇట్టి వీరిద్దరి అభిప్రాయములను ప్రభుత్వమువారు స్వీకరింపనిచో, యింక యెవరి అభిప్రాయములను స్వీకరింతురు?

దిపీనస్ అస్యూరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్ ఢిల్లి

అపూర్వసమయము! వీరలకు ఒక గొప్పవరప్రసాదము!! దివ్యమైనతరుణము!!!

ఈతరుణమున మా "స్టో ఆపరేటివ్ బెనిఫిట్ స్కీమ్" నందు చేరుడు

వేల వరకు ౦తిము మొ బరులు చేరియున్నారు

వైద్యపరీక్ష లేదు   కఠిన నిర్బంధములు లేవు   స్త్రీపురుషులను వ్యత్యాసము లేదు

ప్రవేశమునకు రు. 5/8/- సులభమైన నెలవాయిదాలను చెల్లింపవలెను.

కంపెనీవారిచే చెల్లించబడిన క్లైము సొమ్ము సుమారు రూ 8,00,000

గవర్నమెంటు ఆఫ్ ఇండియావారివద్ద చెల్లించిన ధరావతుసొమ్ము రూ. 2,00,000

పూర్తి వివరములకు ఏజెన్సీ షరతులకు ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారికి వ్రాయవచ్చును.

Arigay Ramaswamy
Sub agent
Hyderabad, (Deccan.)

G. Satyanarayan
Secretary
Branch:- Market Street
Secunderabad

అదియునుగాక గ్రామ ప్రజలకు గల అవసరములేమి! దీనికి కారణమేమి? ... తెలిసికొనవలెనని నిరాకరించుటవలన నేడు సూచింపబడిన సవరణ సూత్రముల ననుసరించుట సాధ్యమగుట ప్రభుత్వమునకు తప్పుచున్నది. ఇట్టి బాధ్యతా విముక్తి బడయుటయే ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశ్యమైనచో ఈ విచారణవలన ప్రజలకు కార్యరూపముగ లాభము చేకూరునని తలచలేము. అట్టియెడ విచారణ నియోజనమే వ్యర్థముగ పరిణమించును.

ఆర్థిక విచారణ నివేదికయొక్క రెండవభాగము నాందేడు జిల్లా గూర్చి తెలుపుచున్నది. పరిశోధకులు ఈ జిల్లాలోని ౧౨ గ్రామములను పరిశీలించి, అందలి స్థితిగతులను బట్టి, సాంతము జిల్లాయొక్క పరిస్థితులను నిర్ధారణ చేయుచున్నారు. ఇట్లు పరిశోధనకు చూపిన ౧౨ గ్రామములలో 3 మాత్రమే రోడ్డుకు దరిదాపున నున్నవి. తదితర గ్రామములు జిల్లా నడుమున నున్నవి. ఈ పరిశోధనకు 3 మాసములు పట్టెను. మొత్తము మీద వేయి మైళ్లు ప్రయాణము సలుపవలసి వచ్చెను.

నాందేడు జిల్లాలో ముఖ్యముగా గమనింపవలసిన విషయ మొకటి గలదు. అది సామాన్యదృష్టికికూడ స్ఫురించును. అదియేమన జిల్లాలో సేద్యమునకు చాలినంత భూమి లభించక పోవుట. ఇందుకు కారణము, భూమి కొలదిమంది ధనికుల చేతిలో నిలిచిపోవుట కాదు. మొత్తము మీద పరిశోధన జరిగిన ౧౨ గ్రామములలో ౧౦౦ ఎకరములకు మించిన భూవసతి గలవారు ౧౬ మంది మాత్రమే యున్నారు. కాని వ్యవసాయకులకు లనేకులుండ నాగలికి తగిన భూమి జిల్లాలో లేకపోవుటయే ఈ కొరతకు కారణమని నిర్ణయింపవలసియున్నది. ఈ గ్రామములలో నివసించు ౧౨౧౭ కుటుంబములలో ౪౮౨ కుటుంబములకు అనగా నూటికి ౪౦ మందికి కృషి సలుపుటకు భూమిలేదు. కాని వీరిలో ౧౬౭ కుటుంబములు ఇతరుల భూమి కవులకు తీసికొని దున్నుచున్నారు ౨౫ కుటుంబములవారు కుమ్మరి, వడ్రంగి, మున్నగు కర్మకరులు కేవలము శరీర కృషివలన జీవనము చేయునవి, ౨౨౧ కుటుంబములు మాత్రమే. అందువలన తీవ్రమగు ఉద్యోగహీన సమస్యగాని దుర్భిక్షముగాని లేదు.

ప్రజలకు వలయునంత భూమి లేకపోవుటచే యీ క్రింది ఫలములు కలుగుచున్నవి

(౧) అన్ని తాలూకాల కన్న భూమివిలువ అధికముగా నున్నది. మూడింటికి తప్ప తదితర గ్రామములలో ఎకర భూమికి మంచి ధర గలదు. పోతన్ పెల్లి గ్రామములలో ఒక యెకరా మెట్టభూమి ౧౫౦ మొదలు ౨౦౦ రూపాయల వరకు విక్రయింపబడుచున్నది.

(౨) భూమి బడయుటకై అపేక్షయు గిరాకీయు అత్యధికముగా నున్నది. మొత్తపు ౨౨౩౫౦ ఎకరములలో ౧౧౬౭ ఎకరముల భూమి విక్రయ మూలముననేగాక వేరువిధముల చేతులు మారినది-

౧	ఋణము వలన	౨౬౪	ఎకరములు
౨	స్వాధీనపు తనఖా	౧౪౩	,,
౩	కుటుంబ కలహములు	౩౫౨	,,
౪	గ్రామోద్యోగుల ప్రవేశమున	౧౫౪	,,
౫	తదితర విధముల	౨౫౦	,,

ఇందులో గమనింపవలసిన విషయములు రెండుగలవు, కర్షక కుటుంబముల నాశనమునకు ముఖ్యకారణములలో కుటుంబకలహము లొకటి. ఇట్టి కలహము లింత ప్రధానముగ నీ జిల్లాలో నుండుట అశుభచిహ్నము. రైతుల హక్కులను పోషించుటకు గ్రామోద్యోగులు నెలకొల్పబడి యున్నారు. కాని యీ జిల్లాలో వీరు పేదరయితుల హక్కులను సంహరించుచున్నట్లు తోచుచున్నది. రయితులందరు రిజిస్టర్డు పట్టాదారులు కాకపోవుటచే ఇట్టి గ్రామోద్యోగుల ప్రవేశమునకు దుండగములకును అవకాశము కలుగుచున్నది. రెవిన్యూ అధికారు లీవిషయమై కొంచెము శ్రమగొని ఈ విషయమై విచారణ సలిపి తగు విధమున పట్టాలులేని ఈ పేదరయితుల హక్కులను సంరక్షింపవలసి యున్నది.

(3) భూస్వాములలో చాలమంది తమభూములనే తామే సేద్యము చేసుకొనుచున్నారు. మొత్తము ౧౫౯౬ భూస్వాములలో ౨౫౦ మంది మాత్రమే యితరులకు తమ భూములను కవుల కిచ్చియున్నారు. ౭౦౬ మంది కేవలము వ్యవసాయము మీదనే జీవనము చేయుచున్నారు. పంటలు పాడయినచో వీరి దశ మిక్కిలి కష్టము.

ఋణములు

పరిశోధకులు ఋణములను రెండు శాఖలుగ విభజించి యున్నారు అందు మొదటిది భూమి కుదువబెట్టి చేకొన్న ఋణములు ఇట్టివి ౧౨ గ్రామములలో ౧౩౩ ఋణములు గలవు. వీని మొత్తము ౬౭ వేల రూప్యములు కుదువ బెట్టిన భూమి ౧౯౧౬ యకరముల మెట్టభూమి, ౯ యకరముల తోటలభూమి. అనగా మొత్తము భూమిలో నూటికి ౯ వ వంతు మెట్టభూమియు ౭ వ వంతు తోటల భూమియు ఋణములపాలయి యున్నవి. పల్లపుభూమిపై ఏమాత్రపు ఋణము లేదు. ఇట్లు చాలభూమి ఋణవిముక్తి గలిగియుండుట శుభకరమైన సంగతి.

ఇంతియేకాక ఋణగ్రస్తమైన భూమిలో చాలాభాగము స్వాధీన రహిత తనఖాక్రింద యున్నది. ఇదియు మంచి విషయమే. మొత్తము ౧౩౩ ఋణములలో ౯౭ మాత్రమే స్వాధీనపు తనఖాక్రింద యున్నవి. ఇందులోకూడ ౨౨ కాలపరిమితి గలిగియున్నవి అనగా కొంత నిర్ణీత కాలము గడచిన వెనుక యీతనఖాలు ఉచితముగ విముక్తి బడయును.

ఋణములలో ౧౦ తప్ప తక్కినవన్నియు ౧౦ వత్సరముల లోపుననే జనించినవి. ఇందును ౧౧౦ ఋణములు ౫ సంవత్సరములలోనివి. అనగా తరతరములనుండి కర్షకులను పీడించుచున్న ఋణములు చాలతక్కువ.

ఋణదాతలలో ౬౨ సాహుకారులును ౩౩ రయితులును గలరు. ఆస్తిపరులు స్థితిమంతులగు నుండి రయితులుండుట సంతోషావహము. ఋణబంధితులపట్ల వీరివర్తనకూడ యించుక దయగలిగి యుండును. అయినను మొత్తముమీద వడ్డీప్రమాణము హెచ్చుగనే యున్నది. నూటికి ౧౫ లేక ౨౪ రూపాయలు వడ్డి చాలతరచు.

ఋణకారణములలో నీక్రిందివి ఎన్నదగినవి

(౧) ఇంటిఖర్చులకు	౧౦	ఋణములు
(౨) పెండ్లిఖర్చులకు	౪౬	,,
(౩) ప్రాతఋణసంచిదము	౩౭	,,
(౪) సేద్యముకొరకు	౧౦	,,
(౫) దావాలు	౫	,,
(౬) తదితరములు	౧౭	,,

ఇందులో, అన్నిటికంటె పెండ్లివలన అధికముగ ఋణములు గలిగినవి. పనికిమాలిన సాంఘిక ఆచారములవలన, సంసారము లెటుల నానాటికి శిథిలపడుచున్నవో దీనివలన విశదమగుచున్నది.

భూమిని కుదువబెట్టక, తదితరవిధముల గైకొన్న ఋణములను, పరిశోధకులు రెండవ శాఖక్రింద చేర్చియున్నారు. ఈగ్రామములలో నివసించు

శ్రీశైల జీర్ణోద్ధారనిధి

బహుమతులు పంచిపెట్టబడును

ఒక రూపాయ మాత్రమే! చందా ధనము ఒక రూపాయమాత్రమే!!!

౨,౦౦,౦౦౦ చందాదారులు చేరిన తోడనే ప్రతి చందాదారునకు

ఛాయాపట సహిత శ్రీశైలచరిత్రము బహుమానము

రు. ౮౦,౦౦౦ ల మొత్తమునకు బహుమానము లొసగబడును

బహుమానముల వివరము

౧. వ బహుమానము	రు. ౨౫,౦౦౦	రు, ౧౦౦౦	బహుమానము	౩
౨. వ ,,	,, ౨౦,౦౦౦	,, ౫౦౦	,,	౪
౩. వ ,,	,, ౧౦,౦౦౦	,, ౨౫౦	,,	౮
౪. వ ,,	,, ౫,౦౦౦	,, ౨౦౦	,,	౧౬
౫. వ ,,	,, ౩,౦౦౦	,, ౧౦౦	,,	౧౬
		,, ౫౦	,,	౩౨
		,, ౨౫	,,	౧౪౪

చేరిన మొత్తము ననుసరించి బహుమతుల మొత్తములుసంఖ్యలు హెచ్చు తగ్గులు చేయబడును. టికెట్లు గ్రూపులుగా అమ్మబడును. ప్రతి గ్రూపులోను ఎ. బి. సి. డి. ఇ అను సిరీసులుగల ఒంటి టికెట్లు ౫ వుండును. ఒక రూపాయ వెలగల ఒంటి టికెటునకు ఛాయాపట సహిత శ్రీశైల చరిత్రాంశము ఇవ్వబడును. ప్రతి గ్రూపులో ౫ ఒంటి టికెట్లు ఉన్నయెడ గ్రూపు టికెటునకు రాబడు బహుమానము ౫ ఒంటి టికెట్లకు పంచిపెట్టబడును

రాబడు నిలువ మొత్తమును శ్రీశైలము, హాటకేశ్వరము, శిఖరేశ్వరము నందుండు గోపుర మంటపముల జీర్ణోద్ధారమునకును, నీటి సౌకర్యములకును, మార్గముల అభివృద్ధికిని, వాహనములు చేయించుటకును ఉపయోగింపబడును, టికెట్లు కలయువారు క్రింది చిరునామాలకు వ్రాయుడు

గోలకొండ పత్రికాలయమ్ము,
హైదరాబాదు దక్కను.

లేక పాణ్యం రామయ్య, వకీలు,
అధ్యక్షుడు శ్రీశైల పరిపాలన సంఘము,
కోవెల కుంట్ల, కర్నూలుజిల్లా.

చున్న ౧౨౧౭ కుటుంబములలో ౧౧౧౮ ఇట్టిఋణములను దీసికొనియున్నారు. ఋణముల మొత్తము ౧లక్ష మూడువేలరూపాయలు. సగటున కుటుంబమునకు ౧౫౦ రూ. ఋణముగలదు. ఈ ౧౧౧౮ ఋణములలో ౨౫తప్ప తక్కినవన్నియు ౫యేండ్లలోపల చేయబడినవే. ఇంతియే కాక సుమారు ౪౦౦ ఋణములు ౧౦౦ రూ॥ లేక అంతకంటె తక్కువమొత్తములకే చేయబడియున్నవి. వడ్డీ సామాన్యముగా నూటిక ౧౨ లేక ౨౪ కొన్నిచోట్ల ౪౮ రూ॥ వడ్డీకూడ తీసుకొనుచున్నారు. వడ్డీ యింత హెచ్చుగా నుండుటకు, కారణము బహుశః ఋణదాతలలో చాలామంది సాహుకారులై యుండుటవలననే కాబోలు. మొత్తము ౪౭౯ మంది ఋణదాతలలో ౩౪౦మంది సాహుకారులు ౧౨౫మంది మాత్రమే రయితులు. ఋణములలో ౧౩౪౬ యింటి ఖర్చులకుగాను, ౧౨౫ పెండ్లిఖర్చులకుగాను చేయబడినవి.

ఋణముల చిన్నమొత్తము, స్వల్పకాలము, అధికమగు వడ్డీ, బట్టి విచారించినచో, పరపతిసంఘములవలన ఈప్రాంతపు ప్రజలకెంతయో మేలు గలుగగలదని తేలుచున్నది. కాని పరిశోధన సలిపిన ౧౨ గ్రామములలోను ఒక్క పరపతిసంఘమైనను లేదు. ౫గ్రామముల రయితులిట్టి సంఘములనుకోరి రిజిస్ట్రారుగారికి దరఖాస్తులు పెట్టిరట. కాని వారికెట్టి ప్రత్యుత్తరమును రాలేదు. నేటికైనను ఆగ్రామములలో, పరపతిసంఘముల నెలకొల్పబడినదో లేదో తెలిసికొనదగిన విషయము.

ఈజిల్లాలలో యాన సౌకర్యములు చాలతక్కువగనున్నవి. ముఖ్యమగు పంటప్రత్తి విత్తనములు రయితులు తమంతటతామే సేకరించుచున్నారు. ౪ తాలూకాలలో మాత్రమే ప్రభుత్వము వారు విత్తనములను రయితులకు నొసగిరి. అవికూడనంత మంచివికావని రయితుల మొఱ.

ఈపల్లెలో మరాఠీవ్రాయ నేర్చినవారు ౯౦మంది ఉర్దూ ౧౩ మంది. ఇంగ్లీషు నేరిగినవారు లేనేలేరు.

గ్రామములలో పంచాయతీలులేవు. ౩గ్రామములలో ప్రబలమగు కక్షములుగలవు. తదితరగ్రామములలోకూడ విరోధములు లేకపోలేదు. ఇది మిక్కిలి విచారకరమైన సంగతి.

మొత్తముమీద నాందేడుజిల్లా మరాట్వాడాలోని సుస్థితిని దెల్పుచున్నది. ఇచ్చటి రయితుల దురవస్థ అనివార్యముగ నింకను పరిణమించలేదు. పొలములింకను చిన్నచిన్న గుండములుగ విరిగిపోలేదు. భూస్వాములుగొన కష్టము లింకను హద్దుమీరిపోలేదు. వరంగలునందువలె భూమి కొలది మంది చేతిలో నిమిడిపోలేదు. బేగారులులేరు. సొంతభూమికలిగి, సొంతసేద్యము చేసుకొను వ్యవసాయకులనేకులున్నారు. ఋణబాధ కూడ విమోచనాతీతముకాదు. రయితులు కష్టపడి పని చేయువారు. పెండ్లిపేరంటములలోతప్ప, పైకమును, త్రాగుడు మున్నగు వ్యసనములలో పాడుచేయరు. కక్షలుకూడ నయమున మాన్పవచ్చును. అందుచేత విద్యాసంస్థలు, పరపతి సంఘములు, పంచాయితీలు. ఈ ప్రాంతములో, కృషి సలిపిన చో, అచిరకాలములోనే, ఈజిల్లా అభివృద్ధి చెందకలదు.

వలస దేశములనుండి తిరిగి వచ్చిన భారతీయులు

ఇప్పుడు ప్రపంచ మంతటను ఆర్థిక దుస్థితి చాలాచిక్కులను కలిగించినది. మొదట ఫిజీ, ఆఫ్రికా మున్నగు ప్రదేశములకు జీవనార్థమై వలసపోయిన భారతీయులు యిప్పుడు వలస దేశములలో చేయుటకు పనిదొరకక ఇండియాకు తిరిగి వచ్చినారు. వీరి దుస్థితిని బాపుటకై భారత ప్రభుత్వమువారు ౫ వేల రూపాయలను సహాయము చేసిరని అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు వారికి తెలియుచున్నది. కలకత్తాలో బెంగాలు ప్రభుత్వము వారి ద్వారా సహాయము జరుగునట.

వీరు తమ గ్రామములకు బోయి తమరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములను సహాయము కోరుదురని ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము. తిరిగి వీరు ఫిజీ, బ్రిటిషు గయానా మున్నగు ప్రదేశములకు పోదలచినచో పంపుటకు ప్రభుత్వమువారంగీకరింపరు. పంపుటవలన ఖర్చు పెరుగుటయేగాక ప్రభుత్వమువారి పద్ధతిలో కూడ మార్పుగలుగును.

యుద్ధ సమయము నుండి యిప్పటివరకు ౧లక్ష ౫౦ వేల మంది విదేశములనుండి తిరిగివచ్చిరి. వీరు తమ గ్రామములకు పోయి అచ్చటి పనులు సంపాదించి దేశ ప్రజలలో కలిసి పోయిరి. నారివలెనే వీరు కలిసి పోవచ్చునని ప్రభుత్వము వారు తలచుచున్నారు. ఈ సహాయము వలన ప్రస్తుతము వీరు పడుచున్న యిబ్బంది తొలగుననియు, తాము కొంపలుచేరుటయే మందాయకమనియు వీరు గ్రహించుటకు అవకాశము కలుగుననియు ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు.

అస్పృశ్యతా నివారణ ప్రచారము
గాంధిమహాత్మునికి జైలులో స్వాతంత్ర్యము

గాంధి మహాత్ముడు ఎఱ్ఱవాడ జయిలునుండి ఒక ప్రకటన గావించినారు. అందువలన అస్పృశ్యతను నివారించుటకై గాంధి మహాత్ముడు ఎఱ్ఱవాడ జైలునందే యుండి ఎటి ప్రచారమైనను చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు అనుమతి యిచ్చినటుల తెలియుచున్నది.

గాంధిగారు అస్పృశ్యతా విషయమై మెవరితోనైనను జైలులో మాట్లాడవచ్చును. జాబులు ఎవరికైనను వ్రాయవచ్చును. ఈ సమయములయందంతయు మహాత్మునివద్ద ఎవరుగాని అధికారులు ఉండరు. అయినను ప్రభుత్వమువారు తమకు తోచినప్పుడు ఈ సదుపాయము లన్నింటిని తొలగింపవచ్చును.

ఈ విషయమునే యిండియా మంత్రిగారు కూడ పార్లమెంటులో తెల్పిరి! పై సదుపాయములన్నియు, అస్పృశ్యతా నివారణ విషయము నిమిత్తమేయని హోరుగారు చెప్పిరి. గాంధిగారికదేశమందలి రాజకీయ పరిస్థితులు ఎప్పటికప్పుడు సరిగా దెలియుటకు ఏమి సదుపాయము లొసగబడుచున్నవి? అని యడుగగా హోరుగారు ప్రతిరోజును పత్రికలును శాసనోల్లంఘ నోద్యమమును వివరింపుడని యడుగువారి లేఖలును అందింపబడుచున్నవని చెప్పిరి. గాంధిగారికి యితర విధమైన విషయములయందు ఎవరికిగాని గాంధిగారి దర్శన మొసగబడునాయని యడుగ బడినప్పుడు హోరుగారు కాంగ్రెసుతో యేలాటిబేరము చేయము అని చెప్పిరి.

మూడవ రౌండు టేబిలుసభ

పార్లమెంటులో హోరుగారు జవాబిచ్చుచు రౌండుటేబిలు సభలో అందరికిని సమ్మతముల గు తీర్మానములును సూచనలును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి సహాయము కల్గియుండును. పార్లమెంటుయొక్క రెండు సభలనుండి కొంతమందిని ఏరుకొని ఏర్పరచిన ఉపసంఘమువారు అనగా, జాయింటు సెలెక్టు కమిటీవారు యిండియా ప్రతినిధులను బ్రిటిషు పార్లమెంటు ప్రతినిధులును చేయు సూచనల నన్నింటిని విమర్శించుటకు అవకాశముండవలయును. అందువలన బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఆ సూచనల నన్నింటిని జాయింటు సెలెక్టు కమిటీవారికి సిఫారసు చేసెదరు. మూడవ రౌండుటేబిలు మహాసభలకును బర్మాసభకును కలిసి అగు ఖర్చు ౧౫౫౦౦౦ పౌనులు అందులో ౭౧ వేల పౌనులు బ్రిటిషువారి ఆదాయముపై బడును. మిగతది యిండియావారు భరింపవలెను.

అలహాబాదు ఐకమత్యసభ

హిందూ మహమ్మదీయ సిక్కుల నాయకులు నవంబరు ౩ వ తేదీ మధ్యాహ్నము అలహాబాదులో ఐకమత్యసభ జరిపిరి. శ్రీయుత విజయ [illegible] మౌలానా షౌకతాలీ [illegible] సభక్షి[illegible] చేసిరి. [illegible] విజయరాఘవాచారి, మాలవ్యా, షౌకతాలీ, జె ఎస్. [illegible] మహారాజా, [illegible] నిర్ణయము [illegible] సమస్యల [illegible] సుస్థిరముగ [illegible] ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట మాలవ్యాగారి సూచనపై [illegible], మౌలానా అబుల్ కలాం ఆజద్, మౌలానా షౌకతాలీ, సర్దారు [illegible] సింగు డిసౌజా మొదలగు [illegible] ఒక యుపసంఘమేర్పడెను. ఈ యుపసంఘము ౪ వ తేదీ [illegible] గంటలకు తమ [illegible] సభకు తెలియజేయవలసియుండెను. సాయంకాలము ౫ గంటలకు సభ ముగిసెను.

రాత్రి ౯ గంటలు మొదలుకొని ౧౨ గంటలవరకు ఉపసంఘమువారు [illegible]. సర్వోత్కృష్ట ఉద్యోగముల గూర్చి చాలసేపు చర్చజరిగెను. ౧౦౦ కి [illegible] నియమింపబడెను. నూటికి ౩౦ [illegible] సిక్కులును మహమ్మదీయులును కోరిరి. రాష్ట్రీయశాఖలలో ౧౦౦ కి [illegible] మందిని నియమింపవలెను ౧౦౦ కి [illegible] మంది పోటీలో [illegible]. ఇంపీరియల్ ఉద్యోగములలో ౧౦౦ కి [illegible] మందిని నియమింపవలెను [illegible] మంది పోటీలో [illegible] అని దేశీయ [illegible] కోరిరి అని తెలియుచున్నది. బెంగాలులో మహమ్మదీయులు అధిక సంఖ్యాకులై యుండుటకు [illegible] తెలిసినదిగాని పంజాబు విషయమింకను తేలలేదు. సింధు విభజనమునకు ముఖ్యమని మహమ్మదీయులు అనుచున్నారు. [illegible] పరిష్కారములో చేర్చకూడదని సింధు హిందువులును సిక్కులును కూడ తెలుపుచున్నారు. ఇట్లు సమాధానము పూర్ణముగా ఏర్పడనందువలన ౪ వ తేదీనాడు సాయంత్రము ౭ గంటలకు సమర్పింపవలసిన రిపోర్టును ౫ వ తేదీనాటి సాయంత్రము ౬ గంటలకు మార్చినారు.

౪ వ తేదీనాడు ఉదయము ౧౧ గంటలమొదలు మధ్యాహ్నము ౭ గంటలవరకు ఉపసంఘసభ జరిగెను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వవర్గములలోను. యిండియా ప్రభుత్వవర్గములందునుగూడ అల్పసంఖ్యాకవర్గముల ప్రాతినిధ్యము ఉండవలెనని ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడెను.

సాయంకాలము ౭_౩౦ గంటలు మొదలుకొని రాత్రి ౯ గంటలవరకు జరిగిన ఉపసంఘసభలో సరిహద్దు రాష్ట్రములోను బెలూచిస్థానములోను రాజకీయ సంస్కరణలనుగూర్చి అంగీకారము కుదిరెను. ఉద్యోగములు [illegible] మార్పుకూడ అంగీకారము కుదిరెను. సింధు విషయమునందు సామరస్య మధికముగా గోచరించుచున్నది.

౫ వ తేదీనాడు [illegible] ఉపసంఘము చిన్నచిన్న భాగములుగా చీలెను. ఒక్కొక్క భాగమునందలి సభ్యులు ఒక్కొక్క విషయమును గూర్చి మాత్రమే విమర్శ సలిపిరి. [illegible] సమాధానము [illegible]

నని తలచబడెను. ఇట్లు సింధు, పంజాబు, బెంగాలును గురించి చర్చజరిగెను. వార్ధాప్పా ము అఖిల తీర్మానమునకు సవాళ్లేష్టము [illegible] బడినది. సమాధాన మునకు [illegible] లేదు. సింధువిషయమై [illegible] అనుకూలవ సాయంత్ర ము పూర్తి సహజముగ జాలను.

ఆ [illegible] తేది ఉదయమున [illegible] గంటలను మరల కాపసం ఘము సమావేశ మయ్యెను. సింధువిషయమై యిండియా ప్రభుత్వము వారిమీద [illegible] వేరుగా [illegible] [illegible] ఒప్పుకొనెదరు. మహమ్మదీయులు సింధు రాష్ట్ర ముతో [illegible] చీలదీయుటను కోరుచు యిండియా ప్రభుత్వ మువారి యాధారమును కోరుచున్నారు. ఇంగ్లాండు సమాధానమిచ్చినట్లు [illegible].

[illegible] కొంతకాలము [illegible] భంగమగు [illegible] అమెరికాలో ఉపన్యాసము [illegible] షౌకతాలీగారు బొంబాయికి వెళ్లినారు. 2 వ తేది అమెరికాకు ప్రయాణము సల్పెదరు. [illegible] అందరికిని స్పష్టముగ తెల్పియుండుట [illegible]. అలహాబాదు ఐకమత్య సభవారి అఖిల తీర్మానముల [illegible] ఒప్పుకొనుటకు అభ్యంతర ముండెగావునను, [illegible] సభాసమావేశమున నుండ యవసరలేదని షౌకతాలీగారు చెప్పుచున్నారు.

రాజాన రేంద్ర నాథుగారును సర్ సుందర్ సింగ్ గారును లాహోరునకు వెళ్లినారు. [illegible] తెలిసియే యున్నది. తమ తరఫున కొందరిని అలహాబాదులో నుంచి [illegible] వసరము లేదనివారు [illegible].

(ఆ. ప్రె. వార్తలవారము)

మదరాసు నూతనమంత్రివర్గము, జస్టిసుపక్షస్థితి

నవంబరు ౫ వ తేదీనాడు ఉదయము ౧౧-౩౦ గంటలకు శ్రీబొబ్బిలిరాజా, పి. టి. రాజన్ బి. ఏ. యస్. కుమారస్వామిరెడ్డిగార్లు, ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ మంత్రులుగ [illegible] గవర్నరుగారి సముఖమున ప్రభుత్వ ప్రమాణములు గావించి నూతన మంత్రి పదవులను స్వీకరించిరి. [illegible] యామకము ౫ వ తేదీనాడే [illegible] ప్రకటింపబడెను.

నూతన మంత్రి వర్గము [illegible] యాగ్వర్ల్యమున [illegible] [illegible] పక్షమేర్పడినది. జమీందారు [illegible] పోట్లాడిన జస్టిసు సభ్యులను [illegible] [illegible] ఇంక [illegible] జరుగగల యెన్నికల [illegible] జస్టిసుపక్షము [illegible] వ తేదీనాడు సమావేశమై ప్రజాపక్షమను పేర [illegible] పక్షముగా [illegible] శ్రీయుత నిస్వామి [illegible] తీర్మానించిరి. [illegible] జాతీయ దృక్పథముతో జమీందారు [illegible] [illegible] [illegible] నివారించుటయే [illegible] విషయమే యీ పక్షము వారు ప్రకటించిన ప్రణాళిక [illegible]: ఈపక్షము పేరు జస్టిసు [illegible] పక్షము [illegible] నూతనమంత్రివర్గమునకు ప్ర [illegible] [illegible] చున్నది. మరియు [illegible] ప్రత్యేకస్థానములను కోరుచున్నట్లు [illegible] [illegible] మొత్తముపై [illegible] సభ్యులు [illegible] [illegible] [illegible] తెలియుచున్నది.

౭ వ తేది సోమవారమునాడు మదరాసు శాసనసభ [illegible] నూతనమంత్రివర్గము [illegible] తీర్మానము శాసనసభలో ప్రతిపక్ష [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] పక్షమువారు [illegible] [illegible] [illegible] సభ్యులు [illegible] తెలియుచున్నది. వినను ప్రభుత్వ పక్షమందు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] వేయుటకు [illegible].

(ఆంధ్ర పత్రిక)

స్వరాజ్యాందోళన పరిస్థితులు

"సెప్టెంబరు నెల ఆఖరునకు సత్యాగ్రహము నిమిత్తము ౯౧౫౧౧ మంది అరెస్టుచేయబడిరి. సెప్టెంబరు నెలాఖరుకు [illegible] [illegible] చెరసాలలో [illegible]. ఆగస్టు నెలాఖరుకు [illegible] మంది ఉండిరి. [illegible] సెప్టెంబరు నెల ఆఖరుకు ప్రభుత్వ [illegible] ౧౯౬౧౦ మంది యు ఆగస్టు [illegible] ౧౧౫౬౦ మంది [illegible] నుతగ్గిపోయిరి!" అని అక్టోబరు ౨౧ వ తేదినాడు పార్లమెంటు సభలో హోరుగారు చెప్పిరి.

(అ. ప్రె.)

గుజరాతు కాంగ్రెసు ౩౦ వ డిక్టేటరు శ్రీమతి గంగాబేను వైద్యగారు మరి [illegible] గురు స్త్రీలును, [illegible] గురు పురుషులును అక్టోబరు ౩౦ వ తేది రాత్రి పతాకోత్సవ సందర్భమున అరెస్టు చేయబడిరి.

డెహ్లీ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యురాండ్రగు శ్రీమతి [illegible] సుందరిదేవి, మరిముగ్గురు స్త్రీలు అరెస్టు చేయబడి కోర్టు లేచు వరకు శిక్షవిధింపబడిరి.

నవాబ్ గంజ్ కాంగ్రెసు ఆశ్రమమును శోధనచేసి పోయి ౪౧ మందిని అరెస్టుచేసిరి.

జాతీయ పతాకోత్సవము జరుపుచుండగా బొంబాయిలో ౪౪ వ యుద్ధ సంఘసభ్యులగు ముగ్గురు స్త్రీలును, [illegible] మంది వాలంటీర్లును అరెస్టుచేయబడిరి. వారందరికిని కొన్ని నాళ శిక్ష విధింప బడెను.

[illegible] పత్రికా కార్యాలయము సోదా చేయబడెను.

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమునకు ౫ వ డిక్టేటరును శ్రీమతి [illegible] లక్ష్మీబాయమ్మగారు [illegible] ఆరెస్టు అయిరి.

గురుద్వారాలో రాజద్రోహ పూరితమగు ఉపన్యాసమిచ్చినందుకు [illegible] సింగ్ అను పంజాబీకి ౧ సంవత్సరము కఠిన శిక్ష విధింప బడెను.

అక్టోబరు ౨౧ వ తేదినాడు ౫ మంది వాలంటీర్లకు ౪ నెలలు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. వీరు [illegible] [illegible] లో [illegible].

ఢిల్లీలో [illegible] (వంతపైస్యగాలు) గారికి రాజకీయములయందు [illegible] నోటీసు యివ్వబడెను.

లాహోరులో కాంగ్రెసు కరపత్రములు పంచినందుకు యిరువురు వాలంటీరులు అరెస్టు చేయ బడిరి. అక్టోబరు ౨౧ వ తేదిరాత్రి కొన్నియిండ్లు సోదా చేయ బడెను.

౧౯౩౦ వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరినెల మొదలు సెప్టెంబరువరకు పెట్టాకొండ్రు జైలులో [illegible] మంది రాజకీయ ఖైదీలు మరణించిరి. వీరిలో ౧౦ మంది విషజ్వరముల్లను [illegible] మంది రక్తవిరేచనములను మరణించిరి.

గవర్నరు కొల్చుకుంట కేసులు [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] అయ్యెను. ఈతని పంజాబునుండి వెడలగొట్టిరి. [illegible] [illegible] నిషేధించిరి.

కలకత్తాలో శాంతరంజన్ దివానును వంగరాష్ట్ర క్రిమినలు [illegible] ప్రకారము అరెస్టుచేసిరి.

అక్టోబరు ౨౦ వ తేదినాడు అగ్రిపారాలో ఒకయింటిపై పోలీసువారు దాడిచేసి ౧౭ మంది కాంగ్రెసు వాలంటీర్లను అరెస్టుచేసిరి [illegible] [illegible] [illegible].

నవంబరు ౧ వ తేదినాడు బొంబాయిలో ఒక కాంగ్రెసు వాలంటీర్ల [illegible] [illegible] అరెస్టు చేయబడిరి [illegible] [illegible] పైజెప్పినచోట్ల దొరకిన ఫలితముగా యీ అరెస్టులు చేయబడెను.

నవంబరు ౧ వ తేదినాడు విల్లంగుడి సమయముల్లాగుల మధ్య ౪ గురు కాంగ్రెసు వాలంటీర్లు గొలుసులాగి రైలు ౧౦ [illegible] ఆపిరి అందుకు పోలీసువారు [illegible] అరెస్టుచేసిరి.

రష్యా జపానుల సంభాషణలు

[illegible] జపాను ప్రతినిధియగు మాత్సువాకాగారు రష్యా ప్రధాన నగరమగు మాస్కోలో నున్నారు. అచ్చట వారికిని రష్యా ప్రభుత్వమువారికిని జరిగిన సంభాషణలను బట్టి మాంచూరియాలో [illegible] దేశముల [illegible] అనుకూలముగా జేయుటకు కేర్పాటులు గావించుకొన్నట్లు తెలియుచున్నది. మాంచూరియాలో [illegible] నిర్బంధించిన జపాను [illegible] వారిని వదలిపెట్టి జపానువారు నిర్బంధించిన [illegible] వారిని రష్యావారు విడిపించుకొనుటకు యత్నించుచున్నారని తెలియుచున్నది. చైనాలో వార్తాపత్రికలు యీ సంభాషణలన్నియు చైనాను చీలదీయుటకే యని తెల్పుచున్నవి. మాత్సువాకాగారు "జపానును రష్యాయును సహజ స్నేహితులుఅని నేనెల్లప్పుడు నమ్మినయే యుంటిని," అనిరి.

ఇటలీ దొరతనమువారు ప్రభు ప్రతికూలుర నందరిని విడుదల జేయుదురు

రోము, నవంబరు, [illegible]:—

ఫాసిస్టు దొరతనమువారికి ప్రతికూలురుగా నుండు వారిని దేశమునుండి [illegible] ఇటలీ వారిని అందరిని విడుదల చేయవలెను. అను తీర్మానమును ఇటలీలో ఫాసిస్టు ప్రభుత్వ మంత్రులు ఆమోదించిరి. రాజుగారి సంతతము [illegible] తీర్మానము [illegible] ఫాసిస్టుల పరిపాలనము [illegible] [illegible] నేరములను చేయువారిని [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] వారిని [illegible] [illegible] వారినందరిని [illegible] [illegible]. అయిదేండ్లకు మించని శిక్ష విధింపబడిన ఫాసిస్టు ప్రతికూల పక్షమువారు [illegible] [illegible] [illegible] ప్రకాశముం దున్నారు. వారి నందరిని మరల ఇటలీ దేశమునకు రానిచ్చెదరు. ప్రజలనేరములకు చేసినందులకు ఇటలీలోని కోటలలో నిర్బంధింపబడినవారి [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] చాలమందినిగూడ వదలివేసెదరు. మొత్తము [illegible] మంది రాజకీయ ఖయిదీలు గలరని తెలిసినది. విదేశములలో నుండి ఫాసిస్టులకు ప్రతికూలముగా ప్రచారము చేయుచున్న వారికి [illegible] గా శిక్ష వేయబడెను. అట్టి శిక్షలను రద్దు పరచుటలో కొంతపరిమితి యుండును. ఇందులకు దేశీయులందరును చాలా సంతసించుచున్నారు.

ప్రీ ప్రెస్సు రూ ౨౦,౦౦౦ చెల్లించిరి.

ఫ్రీప్రెసు పత్రికా సంపాదకులును, [illegible] [illegible] గారు ప్రభుత్వమువారు కోరిన ప్రకారము ౨౦,౦౦౦ ధరావతు చేసి చెల్లించిరి.

పిచ్చి, పక్షవాతము, దమ్ము మలేరియా బాలరోగములకు

ఉదయం 8 నుండి 11 గంటలవరకు
సాయంత్రము 4 నుండి 7 గంటలవరకు
(అమోఘమైన చికిత్సలు)

విలాసము:—ఏ. జీ. కేత్కార్
హోమియో ప్యాథిక్ ప్రాక్టీషనర్
[illegible] [illegible] రెసిడెన్సీ హైదరాబాదు

గోలకొండ పత్రిక
అంగీరస నామసం॥ కార్తీక శు॥ ౧౨
బుధవారము

రాజకీయములు

నిజాం రాష్ట్ర ప్రజలు

మన రాష్ట్రములోని ప్రజలందు విద్య చాలా తక్కువగానున్న సంగతి అందరకును విదితమే. అందును విద్యాధికులనబడు వారిలో కూడ ఇతర విషయిక విజ్ఞానము ఎంతయో యున్నను రాజకీయ విషయములను గూర్చిన జ్ఞానము చాల లోపించియున్నది. ఇందునకు అనేక కారణములు చూపవచ్చును. అయినను, ముఖ్యకారణము మా దృష్టికొకటి కానవచ్చుచున్నది. అదియేమి? రాజకీయవిషయములను కష్టించి బాగుగా తెలుసుకొందమను ఉత్సాహమును, దానికొరకు శ్రమచేయు పట్టుదల లేకపోవుటయే యని చెప్పవచ్చును. బ్రిటిషు ఇండియాలో విశేషముగా రాజకీయ విషయకజ్ఞానమున్నదికదా. అది పత్రికల ముఖమునను, గ్రంధముల రూపమునను వచ్చుచున్నదికదా. అట్లుండియు మన రాష్ట్రవాసులకు రాజకీయ విషయముల జ్ఞానము అలవడుటకు కారణమేమని ఎవరైన ప్రశ్నించవచ్చును. కాని యదార్థమేమనగా, బ్రిటిషు ఇండియా రాజకీయములకును, మన రాజకీయములకును హస్తిమశకాంతరమున్నది. అచ్చటి ప్రతిరాజకీయ తత్వమునకు ఉపయోగించజాలదు.

మన రాష్ట్రపు రాజకీయముల స్థితి మొదటినుండియు వేరువిధమైనది. కనుక దీని క్రమవికాసము చాలవరకు భిన్నము. కనుక మొదట మన రాష్ట్రముయొక్క పాలననిర్మాణము ఎట్టిదో, దానినిబట్టి పాలించు మంత్రి మండలముయొక్క అధికారము లెట్టివో పాలనా విధానము, మన మంత్రి మండలము, అధికారమునకు మించి మా॥ ఘ॥ ప్రభువుగారి అంగీకారము పొందవలసిన విషయములేవియో, శాసననిర్మాణసభకు ఎంతవరకధికారములు కలవో, శాసన నిర్మాణసభలో ప్రవేశపెట్టకయే ఏయే విషయములలో ప్రభుత్వమువారు నియమములు లేర్పాటు చేయుటకు వీలుకలదో, మహా ఘనత వహించిన శ్రీప్రభువుగారు స్వయముగ ఫర్మాను ద్వారా అజ్ఞ ఇచ్చినమీదట శాసన నిర్మాణసభలో చట్టములందేవి ప్రవేశపెట్టవచ్చునో కూడదో, ప్రభుత్వమునందు ఏయే శాఖలుకలవో, దేనికర్తవ్యము లెట్టివో ఇట్టి సూక్ష్మవిషయములు తెలిసికొననిదే రాజకీయవిషయములలో వాదవివాదము సల్పబూనుట అపాయహేతువగును. ఈవిషయమును దృష్టియందుంచియే కాబోలును మన ప్రభుత్వమువారు ప్రతి సంవత్సరములోను రాజకీయవిషయములలో జోక్యము పుచ్చుకొనవలదని హెచ్చరించుచు, రాజకీయ విషయికమైనట్టిగాని, రాజకీయములగు ఫలితములు కలిగించునట్టిగాని సభలకు సమావేశపరుప అనుజ్ఞ నీయకున్నారు. ఇటీవల ఆంధ్రజన కేంద్రసంఘ కార్యదర్శి పేర వ్రాసినట్టి లేఖకు ప్రభుత్వము వారీ విషయమునే ప్రకటించియున్నారు.

మా యభిప్రాయమున ప్రభుత్వమువారి లేఖయొక్క ముఖ్యతత్వమును ప్రతిపాదించుచున్నది. అదేదన: రాజకీయ విషయిక జ్ఞానము బాగుగా సంపాదింపకయే రాజకీయ సభలు జరుపవలదను నదియే యాతత్త్వము. కనుక దేశీయులు రాజకీయ విషయములను పఠించవలయును. ప్రభువుగారి యాజ్ఞలను, మంత్రిమండల నిర్మాణ విధానమును, కార్యపరంపరను, పరిపాలనా నివేదికలను, అప్పుడప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచుండు ప్రత్యేక గ్రంధములను, విద్యావిధానమును, ప్రజారోగ్యసమస్యలను, ఎగుమతి దిగుమతులను గూర్చినట్టియు అంకెలను, భూమ్యాదాయ విషయములను బాగుగా తెలిసికొనవలయును. మన శాసన నిర్మాణ సభయొక్క అధికారములను, సభ్యుల నెన్నుకొను పద్ధతియును, కార్యక్రమ విధానమును సవివరముగా నెరుంగవలయును. గొప్ప విద్యాధికులు కూడ ఇట్టియంశముల తెలిసికొనకపోవుట చాల విచారకరము. ఇట్టిజ్ఞానము సంపాదించనిచో మనము రాజకీయవిషయములను చర్చించ నర్హులమగుదుమా? ముమ్మాటికి కాము!

ఇట్టి పరిజ్ఞానము లభించవలయునన్న, ప్రస్తుతము రాజధానీనగరమున నిట్టి గ్రంధ సంగ్రహము గల భాండాగారము [illegible]కున్న గ్రంధాలయములలో దాదాపుగ అన్నియు ఇతర విధమైన పుస్తకములే కాని పై విషయముల గ్రహించుట కుపయోగించునవి లేవు. ఈ భాండారమునందు మన రాష్ట్రపు రాజకీయ గ్రంధములకు ముఖ్యస్థానముండవలయును. అవసరమైన సందర్భములలో పోలిక తెలిసికొనుటకై ఇతర రాష్ట్రముల నివేదికలు మున్నగునవి తెప్పించి యుంచవచ్చును. రాజకీయ విషయముల విజ్ఞానమునకు గల ప్రాముఖ్యతను బట్టి, ఇట్టి గ్రంధ సంగ్రహము చాల అవసరమైనది. కీ॥ శే॥ కేశవరావుగారిట్టి గ్రంధసముదాయము అవసరమని తలంచియుండిరి. కాని వారి జీవితకాలమునందు ఈపని జరిగియుండలేదు. ఇట్టిపని ఇప్పుడు సమర్థులగు దేశాభిమానులును ప్రారంభించినయెడల మన భవిష్యత్సంతానములకు చాల లాభకారి యగును. ఈవిషయము దేశీయులు ఆలోచించి కార్యరూపమునకు తెత్తురని విశ్వసించుచున్నాము.

రౌండు టేబిలుసభ: బ్రిటిషు ప్రతినిధులు

ఇండియా దొరతనమువారి ప్రకటన

నవంబరు ౧౨వ తేదీ ప్రాంతమున లండనులో జరుగు రౌండు టేబిలుసభకు బ్రిటిషుప్రతినిధులు.

జేమ్సురామ్సె మెక్డానల్డు, బారన్ శాంకీ, సర్ శామ్యూవల్ హోరు, వైకౌంటు హెయిల్షాం, సర్ జాన్ సైమన్, బారన్ ఇర్విను, జే. సి. సి. డేవిడ్సన్. ఆర్. ఏ. బట్లర్.

ఇతర ప్రతినిధులు: ఆర్ల్ పీల్ అర్ల విన్టర్టన్ మార్క్విస్ ఆఫ్ రీడింగ్ మార్క్విస్ ఆఫ్ లోథియన్.

లేబరుపార్టీవారిని ప్రతినిధి పేర్లొసంగుమని కోరినను. ప్రస్తుతము రౌండుటేబిలు సభలో పాల్గొనుటకు నిరాకరించిరి.

ప్రధానమంత్రి రాజాలనపుడు శాంకీప్రభువు అధ్యక్షత వహించును. (అ. ప్రె.)

స్థానికవార్తలు

వరవిక్రయ నాటకప్రదర్శనము

అక్టోబరు నెల ౨౭వ తేదిన డాక్టరు లంకా సుందరంగారి గౌరవార్థము దివాన్ బహద్దూర్ అరవముదుఅయ్యంగారుగారి అధ్యక్షతక్రింద శ్రీ బాలబాలికాసమాజమువారు వరవిక్రయ నాటకము ప్రదర్శించిరి. ఈనాటకము టిక్కెట్లు పెట్టక ఆడబడినది, ఇప్పుడు స్త్రీలు నాట్యరంగమునకు వచ్చి స్త్రీపాత్రమును ధరించిన బాగుండునని చాలమంది అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని చిన్నబాలికలు నాట్యరంగమున ప్రవేశింపనిచో ముందుముందు మంచి తరిఫీదైన స్త్రీలు నాట్యరంగమున కెట్లు రాగలరు? ఈ నాటకముయొక్క ఇతర విషయములనుబట్టియు బాలబాలికల నటనాకౌశల్యమును గూర్చియు శ్రీయుత అదిపూడి సోమనాధరావుగారు మాట్లాడుచు నటకుల నెంతయో శ్లాఘించెను, యువకులను తమ కర్తవ్యము నెరిగి ఇకముందైనను ఇట్టినీచ వరవిక్రయపిశాచమునకు లొంగకుడని ప్రబోధించెను. తరువాత దివాన్ బహద్దూరుగారులేచి తమయానందమును వెల్లడించుచూ నాటకమును ఇంతశ్రద్ధతో తయారొనర్చిన పండిట్ వీరరాఘవమ్మగారిని హృదయపూర్వకముగ అభినందించెను. ఇంతియేగాక ఈవరకట్న మనాచారము ద్రవిడులయందునుకూడ చాలఎక్కువగనున్నదనియు ఇది రూపుమాయవలయునన్న తలిదండ్రులుకూడ తమ కర్తవ్యము నెరిగి ఇట్టి వరశుల్కమునకు లొంగకూడదనియు ప్రబోధించెను. అంత డాక్టరు లంకా సుందరముగారు యీ నాటకమును ప్రదర్శించినందులకు తమకృతజ్ఞతాభివందనములు వెల్లడించుచు ఇంతగొప్ప గౌరవమునకు తాను తగినవాడు కాననియు ఆనాడు తనకు జరిగిన గౌరవము నెన్నటికిని మరువననియు తెలిపెను.

ఇంక ఆయాపాత్రలొనర్చిన నటకులవిషయమై కొంతవ్రాయవలసియున్నది. వీరువయసున చిన్నవారైనప్పటికిని నాట్యకళయందారితేరిన వారివలె తమనటనాకౌశల్యమును జూపిరి. ఈనటకులలో పెండ్లిండ్లపేరయ్య వేషధారియైన శ్రీమతి ప్రభావతమ్మగారు, సింగరాజు లింగరాజు వేషధారియైన ప్రకాశముగారు చూపిన నాట్యకౌశల్యము సభ్యులను ఏకకంఠముతో పొగడుచుండిరి. డాక్టరు సుందరముగారు వీరిజూచి హైదరాబాదు రాష్ట్రము ఆంధ్ర నాట్యకళ ఎంతయో వృద్ధికి రాగలదని వెల్లడించిరి. తక్కిన బాలబాలికలుగూడ బహుబాగుగ తమపాత్ర పోషణమును గావించిరి.

హైదరాబాదు రెడ్డిజన సంఘమునకు విరాళములు

శ్రీయుత వి. రామచంద్ర రెడ్డిగారిద్వారా వచ్చినవి.

మ॥ రా॥ శ్రీ గోవింద నరసింహారెడ్డిగారు	౨-౦-౦
,, బయనగిరి చంద్రారెడ్డిగారు	౧౧-౦-౮
,, పాముల నాగిరెడ్డిగారు	౧-౧-౦
,, పి. శివారెడ్డిగారు	౨-౦-౦
,, గాంగ్లి భీమన్న అందు మాచిరెడ్డిగార్లు	౪-౦-౦
శ్రీయుత కొత్త కృష్ణారెడ్డిగారిద్వారా వచ్చినవి.	
,, చింతపంట నారాయణరెడ్డిగారు	౧-౦-౦
,, నర్లపల్లి వాసుదేవరెడ్డిగారు	౧-౦-౦
శ్రీయుత దేవిరెడ్డి వెంకటరెడ్డిగారు మునిపంపుల గ్రామములో వసూలుచేసి తెచ్చిఇచ్చినవి.	౫-౪-౯
మొత్తము	౨౯-౪-౯

పై వుదహరించిన విద్యార్థులు దసరా సెలవులలో గ్రామములకు వెళ్లి ఎక్కువశ్రద్ధతో విరాళముల ప్రోగుచేసి తెచ్చిఇచ్చినారు. వీరు మిక్కిలి శ్లాఘనీయులు.

ఇట్లు

సత్యనారాయణరెడ్డి; ఎం. ఏ. బారట్లా

జాబులు

శ్రీమున్నూరు కాపుసంఘము

శ్రీమున్నూరు కాపుసంఘము గోల్కొండపత్రికయొక్క ప్రథమ సంవత్సర విశేషికలో ప్రకటింపబడిన ప్రకారము యీదిగువ నుదహరించిన సంశయములను పైసంఘమువారు, వార్తాపత్రికా మూలమున తెలుపగలరని కోరుచున్నాను:—

(౧) పైసంఘ భవనము నకుగాను పురానాకబూతర్ ఖానా సామీప్యమున నున్న లింగమ్మ గుడియును, దానికి సంబంధించిన కొలిస్తలము ప్రక్కనయున్న మారుతీభవనము యుంచుకొరకు బాగుండును.” అని సంఘమువారు, తత్ భవనమును ఖరీదుచేసినట్లు తెలిసినది.

[అ] పైసంఘమువారు ప్రతిసంవత్సరము లింగమ్మదేవి యుత్సవము, మారుతీజయంతి జరుప నిశ్చయించి యీభవనము నే తత్ గృహము ఖరీదుచేసిరా? అట్టిభవనమునే తత్ గృహము ఖరీదు విచారింగగా రూపాయిలు ౫౦౦ నూర్లకు తీసుకొనినట్లుగా తెలిపిరి. రూపాయిలు ౫౦౧ నూర్లు అనగా ౫౦౦ రూపాయిలా? లేక ౫౦,౧౦ రూపాయిలా? ౫౦,౦౦౦ రూపాయిలే నిశ్చయమైనచో యింతఖరీదుగల భవన మవసరమా?

[ఆ] పై సంఘమువారు దేవీయుత్సవములు జరుపుటము ఖ్యోద్దేశమా? లేక సంఘాభివృద్ధికై యిట్టిపూజలు గావించుటయా?

(౨) సంఘమున కుచితముగ పంపబడిన పత్రికలను సంఘసభ్యు లెచ్చట చదువుచున్నారు? లింగమ్మ గుడిలోనా? మారుతీభవనమునకా?

(౩)వాటిని చదువుకొనుటెప్పుడు? సంఘమువారు పాఠశాలలను స్థాపించినట్లుల ప్రకటించియుండిరి. అట్టిపాఠశాలలు మున్నూరు కాపుబాలిక బాలురకేనా? ఇతరులకు గూడనా? ఇప్పుడు చదువుచున్న మున్నూరుకాపు బాలిక బాలురెంత మంది?

(౪)(శ్రీ నిజాంరాష్ట్ర)ములో గాని దాని సరిహద్దులలో గాని యింకా (బ్రిటిషుయిండియా)లో గాని గవర్న మెంటువారి జనాభా లెక్కలలో గాని మున్నూరు కాపుసంఘమున్నట్లుగా నుడివెను మున్నూరు కాపుసంఘమునుగూడ చేర్చుకొని జనాభా లెక్కలలో శ్రీ నిజాం గవర్నమెంటువారికి విన్నపము పంపుకొనియుంటిరా?

(౫) ఈమధ్య మున్నూరు కాపుసంఘము పేరుతో సికింద్రాబాదు హైదరాబాదులలో కొన్ని సమావేశములు జరిగినవి. ఆ మున్నూరు కాపువారితో మీకేమైన సంబంధములున్నవా? ఏవిధమైన సంబంధములు? లేక అసంఘము మీసంఘము లేదా!

Castes and Tribes of Southern India by E. Thurstom

అను పుస్తకములయొక్క ౫ వ వాల్యూములో ౧౧౫ వ పుటలో ౫ వ పేరాయందు యీ చిన్నప్రమాణముగలదు.

Munnuti Gumpu:—Recorded in the kurnul Manual as "a mixed caste, comprising the illegitimate descendents of Balijas, and the male children of dancing-girls. It is not a caste name but an insulting name for those of mixed origin.

పై విషయమును మీ రంగీకరింతురా? లేక మీకువేలు దృఢమైన ప్రమాణములుగలవా? మీ దెట్టిదృఢమైన ప్రమాణము అన్నికులములవారును పైవారు వ్రాసినప్రకారము మెప్పుకొనియుండిరి. కావున అందరితో పాటు మీరొప్పుకొని యున్నారని నమ్మకమా?

సోదర సోదరీమణులారా! కాలమెంత చిత్రముగా మారినదో చూచితిరా!మీరెల్లరు దేశకాలపాత్రములను వీక్షించుచుండిరిగదా వినాశకాలే విపరీతబుద్ధే అనునట్లు యిటీసి లో సంఘములు, సంఘములో ఉపసంఘములు ఉపసంఘములో ఉప ఉపసంఘములు చిత్రములో చిత్రమన్నట్లున్నది హిందూమతసిద్ధాంతములకు విధియగు మాలవ్యాజీ కులములను శాస్త్రీచే కట్టుబడిన హిందూమతము త్రెంపుడు త్రెంపునని కేకలే చెప్పుచుండి సంఘములో ఉపసంఘములు నేర్పఱచు మహాశయులు బయలుదేరి కులోద్ధారణ కంకణము తెడియున్నారు.

ఇటువంటి అనాగరిక మూఢజనులగురించిగదా మహాత్ముడు నిరాహారదీక్షచే త్యాగించవలసిన వాడాయెను. ఇకనైనను మీజాతి కులమతభేదముల పటాపంచలు గావించి మన మెల్లరము దేశాభివృద్ధికై ముందంజవేసిన భగవంతుడు సదా తోడ్పడుచుండును.

ఇట్లు
తమ శ్రేయోభిలాషి
యం. వి. రత్నము
సికింద్రాబాదు.

ప్రకటన

జీడికల్లుజాతర వస్తుప్రదర్శనము

దైవానుగ్రహము వల్ల ఈ సంవత్సరము అన్ని జిల్లాలయందలి వాతావరణస్థితి చక్కగా నుండినందున ఏవిధమగు రోగబాధలు లేవు. ఇందువలన జీడికల్లు జాతరా ఈ సంవత్సరమున తేది ౯ దై నుండి ౨౦ దై ౧౩౪౨ వరకు సాగించబడుటకు ఏర్పాటు చేయడమైనది. ఈ సంవత్సరము మిక్కిలి రమ్యముగా జరుపబడును. వర్తకులకు ఈ సమయములో తమ వస్తువుల విక్రయములకై మంచి అవకాశము దొరుకును. జాతరా సందర్భమున దై నుండి (నుమాయష్) వస్తు ప్రదర్శనముకూడా ప్రారంభించ బడును. నిజాంరాష్ట్రపుచేతి పనిముట్లు, పశువులు, మొదలైన వాటికి అర్హతనుబట్టి ఇనాములు యిప్పించబడును. కావున వర్తకులు మొదలగు ఉత్సాహవంతులగు పనివారు ఈ మంచి సమయమును వ్యర్థము చేయక తమ తమ వస్తువులచేర్చి ప్రదర్శనశాలను అలంకరింతురని నమ్మబడుచున్నది. ప్రదర్శనములో వస్తుసముదాయములను ప్రవేశపెట్టువారు కొన్నిదినములకు మొదట మాకు తెలిపిన యెడల ప్రతియొక విధమగు సౌకర్యమును కాపించుటకు ప్రయత్నము చేయబడును.

తహశీల్ జనగాం, నం ౨౩౨ తే ౧౫-౧-౪౨ ఫ॥ | సయ్యదుగులాందస్తగీర్ నిార్ మజ్లిస్ లోకల్ ఫండు

మ॥ ఘ॥ నిజాముగారి స్టేటురైల్వే
నోటీసు

మాలాఅలీ ఊర్సు, ౧౯౩౨

పైన చెప్పిన ఊర్సు ఏచిరకే, ఉత్సవములో ౧౯౩౨ వ సంవత్సరము నవంబరు ౧౬ వ తేది బుధవారము ముఖ్యమైనది.

౧౯౩౨, నవంబరు బుధవారము నాడు మధ్యాహ్నము ౨ గంటలనుండి ౧౯౩౨, నవంబరు, ౧౭, గురువారము ఉదయము ౧౦ గంటలకు మీటరుగేజి లైను మీదగాని బ్రాడుగేజి లైను మీదగాని, ఫలక్నుమా (యం. జి.) కును బొలారమునకును మధ్యను, హైద్రాబాదు (బి. జి.) కును సికింద్రాబాదుకును మధ్యను చుట్టు ప్రక్కలనుండు చోట్లకు పోవు మామూలుబండ్లు నడువవు. మామూలు బండ్లకు బదులుగా ప్రతిగంటకున్న, (అవసరమైనచో ఇంకా మామూరులు) ప్రత్యేకముగా బండ్లు నడుచును. ఈ ప్రత్యేకమగు బండ్లు చుట్టు ప్రక్కలనుండు ప్రతి స్టేషను వద్దను నిలుచును.

చీఫ్ కమర్షియల్ మ్యానేజరుగారి ఆఫీసు సికింద్రాబాదు, (దక్కన్) తేది. ౭-౧౧-౧౯౩౨ | ఆజ్ఞచేత, డి. బి. క్రెవరు, చీఫ్ కమర్షియల్ మేనేజర్.

ఈనాటి సబ్బులలో ప్రధానమైనది

దిల్బహారు సబ్బు (రిజిస్టరు బడిన)

ఉత్కృష్టమైన గుణము, అఖండమైన పరిశుద్ధి, యిందులో చేర్పబడిన శ్రేష్ఠములైన సమినుసులు, ఈసబ్బును అన్నిరకముల చర్మములకును ఎంతో అనుకూలపరచుచున్నవి. పట్టువలె మృదువైన ఘుమాళించు దీనినురుగు నీకు క్రొత్తయుత్సాహము నిచ్చుటయే గాక నీచర్మమునకు మృదుత్వమునిచ్చి స్నానసుఖమును ఎక్కువ చేయును. దీని పరిమళము అతిమనోహరమైనది

వి. పి. ప్రత్యేకము   వెల ౩ బిళ్లలుగల పెట్టె ౧కి రూ ౧—౦—౦

కామినియా మంచు

గొప్ప చర్మాలంకారము

ఇది నిర్దోషమైనచర్మవస్తువు. దీనితో మర్దనచేయుటవలన చర్మము అద్భుతమైన నునుపుగలిగి మచ్చలులేక అందముగానుండును. ఇది యౌవనప్రకాశమును గనుపింపజేయును. నీచర్మముయొక్క అందమును ఎక్కువచేసికొనుటకు దీనిని ఉపయోగింపుము.

వి. పి. ప్రత్యేకము   వెల బుడ్డికి ౧౨ అణాలు

సోలు ఏజెంట్లు:—ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కో

285 జుమ్మామసీదు, పోస్టుబాక్సు నెం॥ 2082 బొంబాయి

మంచితరుణము పోగొట్టుకొనకుడు

నారాయణ మహారాజ ప్రసాదకరత్ మోటారు ట్రెయినింగ్ అండ్ మెకానికల్ ఇన్స్టిట్యూటువారు ప్రకటించునదేమన.

౧౫ తేది అక్టోబరు నుండి ౧౫ తేది నవంబరు ౧౯౩౨ ఒక నెలలోపల చేరువిద్యార్థులకు మోటారు డ్రైవింగును మెకానికల్ విద్యను చెప్పినతరువాత వీరిని పరీక్షించెదరు, మొదటి తరగతిగా ఉత్తీర్ణులైనవారి పేర్లవలన ఒక మోటారును ఇనాముగా ఇవ్వబడును.

నవాబ్ నాజర్ యార్ జంగుబహదరు, రాయిని వ్యేశ్వర్ నాథ్, రాజాబహదరగిరిరావు, మిస్టర్ స్మిత్ పోలీసుఆఫీసరు సికింద్రాబాదు, మిస్టరు లక్ష్మారెడ్డి పెషనుజడ్జి బారిష్టరు అట్ లా గార్లు, పనులు చక్కగా బోధించబడును. యథార్థమైన ఫీసు తీసుకొనబడును. వివరములకు క్రింది విలాసమునకు వచ్చిగాని, ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు నడిపిగాని తెలిసికొనవచ్చును.

ప్రొప్రైటర్సు ది దత్ మోటారు ట్రేనింగ్ అండ్ మెకానికల్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఇంటినం. ౫౪౦; జమ్మాలాల్ రాంలాల్ బిల్డింగు. రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాదు.

డబ్బు మిగులుచుకొనుటకు సులభమార్గము

EDSU Fabrics!

అనేక జనులవలె, నీవు వస్తువులను కొనునపుడు డబ్బు మిగిలించుకొనవలెనని తలచితివేని, నీవు ఈ వస్త్రముల వలని లాభమును పోగొట్టుకొనకుము.

ఈ వస్త్రముల అంగడి పత్తర్‌గట్టి వద్ద అల్లాఉద్దీన్సు బిల్డింగులో నున్నది. అక్కడ, నీ ఉపయోగమునకు అనుకూలించునట్టి, అనేకరకముల గుడ్డలున్నవి. క్రొత్తనాయి కలిగి మనోహరములైన కోటుగుడ్డలును, సొగసుగానుండు షర్టుగుడ్డలును, చీరెలకుపయోగించు నీటైన నాయిలులును, మొదలైనవిగలవు. ఇవన్నియు ఇతరములైన గుడ్డలకంటె చాలా తక్కువ ధరకు దొరకుచున్నవి.

అదెందువల్లననగా ఈ సరకంతయు నేరుగా యంత్రశాలల నుండి నీకు చేరుచున్నది. నీవు మధ్యవర్తుల లాభమునకు యేమియు చెల్లించుటలేదు.

(క్రింద తెల్పియుండు ధరలు హాలీసిక్కా)

షర్టుగుడ్డలు

క్రొత్త రకముల లో అందమైన సరకు [illegible] ... ఇంచ్ ... దొరకును. ... అంగుళము ... నుండి ఇటువంటివి మరియొక్కడను దొరకవు.

కోటుగుడ్డలు

అన్నిరకముల సరకులు ... గుడ్డలు ... విధముల రంగులుగలవి. ... కోటుల ... సాధారణముగా ... అయినప్పటికి ... కోటులు ... నుండి యివ్వబడుచున్నది

పరుపు గుడ్డలు

సాటిలేని రకము. గట్టిగానుండును. ... వెడల్పు, గజమునకు ... నుండి ... వెడల్పు గజమునకు ... నుండి ... వెడల్పు ... నుండి

మధ్యాహ్నపు టేబిలు గుడ్డలు

అతిరమ్యమైన అల్లికపనితో ... నుండి ... తో ... చేతిగుడ్డలను ...

EDSU Fabrics

మీ వస్త్రముల ఖర్చులో ... లాభము ... పొందుడు

E D. 45

అల్లాఉద్దీన్సు బిల్డింగ్ పత్తర్‌గట్టి హైదరాబాద్

కూలివాండ్ర అల్లరులు

లండనులో

ఇంగ్లండులో నిరుద్యోగులకును నిరుద్యోగులవలనను బాధ ఎక్కువయినట్లు కన్పట్టుచున్నది. వారు చేయు ఘోష అక్టోబరు ౧౨వ తేదివాటికి చాలతీవ్రమగు అల్లరుల రూపము దాల్చెను. లండనుయొక్క అన్నిమూలలనుండి నిరుద్యోగులు కౌంటుహాల్కు అను ప్రదేశమునకు వచ్చి గోల చేయుచుండగా వారికి పోలీసువారు అడ్డుతగిలిరి. అంతట ఆగ్రహమునొంది నిరుద్యోగులు పోలీసులపై రాళ్లు రువ్వి శిలలు వేసిరి. పోలీసులు బెత్తములతో కొట్టి వారిని తరుమవలసివచ్చినందున అనేకులకు వారిలో నిర్వురకు గాయములు తగిలెను. అక్టోబరు ౧౨వ తేదినాడు [illegible] సార్వజనిక సభలో లాన్సబరీగారు నిరుద్యోగులు వేలకొలది లండనులో వచ్చి చేరుటను గురించి ప్రశంసింపగా [illegible] గారు వారందరు నిజమైన నిరుద్యోగులు కారనియు కొందరు అల్లరులకొరకు మాత్రమే వచ్చిరనియు, [illegible] అల్లరులవలని నష్టముల [illegible] తెలిపిరి. [illegible] మొదలగు వీధుల యందల్లరులు చేయునట్లు [illegible] చెప్పిరి. అక్టోబరు ౧౨వ తేదినాడు [illegible] జరిగిన అల్లరులలో పోలీసువారు అరెస్టుచేసిన ౩౦మంది పైకేసులు పెట్టబడి లాంబెతు, టవరుబ్రిడ్జి అను చోట్లలో నుండు పోలీసు కోర్టులలో విచారణ జరిగెను. చాలామంది కొద్దికాలపు ఖైదు శిక్షలతోను జరిమానాలతోను తప్పించుకొనిరి. [illegible] పెద్దల్లరులను సనాతన విషయము [illegible] కొందరు నిర్వేదించిన పరిస్థితులను విమర్శించిరి. ప్రజలలో నిరుద్యోగులకొసగబడు సహాయము కింపడ్డలో మిగిలించుకొనుటకు సొంతసొత్తు కట్టిపెట్టి యుంటివారకు ఆధార పడి యుండు [illegible] ఆలోచించినది. ఈ విషయములో జిల్లాలలో [illegible] నుండు బయలుదేరిన అల్లరులకు కారణము [illegible] ప్రకటించిరి. ౧౯వ తేదినాటి పార్లమెంటులో జరుగబోవు ౨౧వ తేదినాడు ౧౧౦౦మంది [illegible] నేషనల్ అన్ఎంప్లాయిడ్ వర్కర్సు మూవ్మెంటు అను సంఘము [illegible] వారి [illegible] పోలీసులు అడ్డగించినందున [illegible] జరిగెను. ఆ సమయమున [illegible] పోలీసుల [illegible] గాయములు తగిలెను.

అక్టోబరు ౨౭వ తేదినాడు కూడ అల్లరులు జరిగెను. హైడ్ పార్కులో సభలు ఏర్పరచి ఆ ప్రదేశమునుండి [illegible] పోలీసువారు గుంపును చెదరగొట్టుటలో [illegible] బడెను, నలుగురు అరెస్టు చేయబడిరి. అరెస్టు చేయబడినవారిలో ఒకరిని బండిలో తీసికొనిపోవుచుండగా [illegible] ప్రయత్నించిరి. పోలీసువారు తమను [illegible] నిరుద్యోగులను బెత్తములతో తరుమసాగిరి, అంతట నిరుద్యోగులు [illegible] సాగిరి. [illegible] పార్లమెంటులో [illegible] సభ్యులు నిరుద్యోగులు పార్లమెంటువారికి [illegible] దరఖాస్తులు [illegible] పెట్టుకొనవలెనని [illegible].

౨౮వ తేదినాడు మార్బులార్చి అను చోట జరిగిన అల్లరులలో అరెస్టు చేయబడిన వారిలో ఇద్దరికి [illegible] శిక్షయు; ఒకరికి [illegible] జుల్మానాయు విధింపబడెను. మరి [illegible] గాయములు తగిలియున్నందున [illegible] పోలీసువారి యుక్తిమునందు విధింపబడెను.

అక్టోబరు ౨౦వ తేదినాడు [illegible] అల్లరులు జరిగెను. [illegible] పోలీసువారు [illegible] ఉపయోగించి [illegible] ఉపయోగించు [illegible] ౨౧వ తేదినాడు మరల [illegible] అల్లరులు జరిగెను.

ఏనోయొక సందర్భమున నేషనల్ అన్ఎంప్లాయిడ్ వర్కర్సు మూవ్మెంటు అను సంఘము యొక్క ఆఫీసును [illegible] పోలీసులకు దొరకెను. అందు పనిలేనివారందరు వాయువేగమున [illegible] అనువారిని నిర్బంధించిరి. వీరిపై వేయబడిన కేసువారు అందరిని ఎగురు త్రిప్పుటకు పురికొల్పిరని తెల్పుచున్నది. మ్యురొయొక్కరిపై రాజద్రోహాకరమగు కరపత్రములు పంచిపెట్టినను నేరము మోపబడెను. సిడ్నీ బాబ్ తులియక్ అనువారిపై కల్పిన సంఘమునకు చేర్పు మును నిర్బంధించిరి. అతనిపై బౌస్ట్రీటు పోలీసు కోర్టులో మోపబడిన నేరము చాలా చిత్రముగ తెల్పుచున్నది. ఇతడు [illegible] రష్యానుండి, అచ్చటి మూడవ ఇంటర్నేషనల్ [illegible] సంఘము యొక్క ఒక భాగము యొక్క [illegible] లభించె అను వారికి [illegible] అనువారికి ఒక జాబు వ్రాసెను. [illegible] పైజాబుప్రకారము యూనియన్ [illegible] పంపెను [illegible] తెల్పిరి.

వాయువేగమున [illegible] జామీనుపై [illegible] అధికార్లు నిరాకరించిరి.

అల్లరిచేసిన పనిలేనివారందరు [illegible] పోలీసుల [illegible] పొందలేకున్నారు. వారికి [illegible] తిండి దొరకక వీధులలో [illegible] రైల్వే [illegible].

డబ్లినులో

కూలీలనిమ్మ [illegible] పనివాండ్రు [illegible] ౨౪వ తేదినాడు [illegible] ప్రకటించిరి. [illegible] పనివాండ్ర [illegible] వీధులలో [illegible] తగిలెను. ఆ సంఘమునకు [illegible] ఎత్తిరించిరి. [illegible] వీధులలో [illegible] కొన్ని [illegible] ౧౧౦మంది ఉద్యోగులు [illegible] వచ్చినది.

బెర్లినులో

నవంబరు ౩వ తేదీన. బెర్లినులో [illegible] జీవిత [illegible] సమ్మెకట్టిరి. ఈ సమ్మెలో ౨౫౦ వేలమంది [illegible] ఇంగ్లండ [illegible] ప్రభుత్వోద్యోగులు [illegible] పోలీసులు [illegible] ప్రభుత్వము [illegible] సమ్మె [illegible] పోలీసువారు. [illegible] బెర్లినులో [illegible] సమ్మెగట్టుటకు ప్రోత్సహించు [illegible] పోలీసువారు [illegible] అరెస్టు చేసిరి. [illegible] సంబాధించిన [illegible] ఉద్యోగముల నుండి తొలగింపబడుదురని తెల్పిరి. నవంబరు ౪వ తేదినా

డుయితేయులనుగూడ సమ్మెకట్టుటకు పురిగొల్పు యత్నంమగా కమ్యూనిస్టు పక్షమునకు చేరిన ౧౬౦ మంది అరెస్టు చేయబడిరి.

యానవముల యధికారులు పెట్టిన బెదరుకలన ౩ వేల మంది పనివాండ్రు పనిచేయుటకు పోయిరి. వారి సహాయమునకు పోలీసు సిబ్బంది సహాయముతోను శాంతముగ బాధ్యతలేని కొరతతీర్చబడెను. అయితే సమ్మె చేసిన ౧౫౦ వేలమందియు పనిచేయువాండ్లను అడ్డగించుటకు ప్రారంభించిరి. సాధ్యమైనప్పుడెల్లయు బండ్లను ద్రోసివేయుటకూడ యత్నించిరి. ఇందువల్ల పోలీసులకును, సమ్మెవాండ్రకును సంఘర్షణలు జరిగెను. ౧౬౦ మంది అరెస్టు చేయబడిరి. ౨౫౦ మందికి గాయములు తగిలెను. ౩ మందికి ప్రమాదకరముగా తగిలెను. ముగ్గురు చచ్చిరి. ప్రష్యాలో ఫెడరలు ప్రభుత్వమువారు నియమించిన డిప్యూటీ కమీషనరుగారు పోలీసులకు కాల్చుటకుగూడ అధికారమీయబడెనని ప్రకటించిరి.

శ్రీనగరులో

కాశ్మీర ప్రభుత్వమువారు లారీల ఏజంట్లను కొత్తధరాఖత్తు నడిపించవలెనని, డ్రైవర్లను యూనిఫారములను (ఒకేవిధమైన దుస్తులను) ధరించవలెనని యడిగినందుకు వీరందరు లారీడ్రైవర్లు ఏకరీతిగా నవంబరు ౧ వ తేదీన సమ్మెకట్టిరి. ఇందువలన యింతవరకుండే టిక్కట్లు కొన్నవారికి యిబ్బంది యేర్పడినది. డ్రైవర్లు ప్రభుత్వము వారితో సంప్రదించుచున్నారు.

బ్రిటిషు ఇండియాలో

పెరంబూరు వర్కుషాపులో యిప్పటికి సమ్మెకట్టినవారు ౫౦౦౦ మంది [illegible] సమ్మెకట్టిన కుమాస్తాలు [illegible] బెంగుళూరులోనూ పెరంబూరు పనివాండ్రయెడల సానుభూతి తెల్పుటకు సిద్ధముగ నున్నారు. [illegible] రైల్వేలో పనిచేయువారు పెరంబూరు పనివాండ్రయెడ సానుభూతి కలిగియున్నారు. బెజవాడలో రైల్వే పనివాండ్రు [illegible] మూలమునను, మధ్యవర్తుల మూలమునగను పెరంబూరు సమ్మెను పరిష్కరింపవలెనని యున్నారు. దక్షిణ ఇండియా యునియనుల [illegible] వారలున్న వి. వి. గిరిగారు [illegible] సమ్మెకట్టువారి [illegible] యున్నారు.

భారతవర్తక సంఘాధ్యక్షుని రాజీనామా

౧౮ మంది సభ్యులతోగూడ

బొంబాయి, నవంబరు ౩:—

భారతవర్తక సంఘము కార్యనిర్వాహక వర్గములోని సర్ పురుషోత్తమదాసు ఠాకూరుదాసుగారు [illegible] చేసిన [illegible] అంగీకరించబడినందున [illegible] సంఘాధ్యక్షుడును మరి [illegible] కార్యనిర్వాహక సభ్య పదవులకు రాజీనామా యొసగిరి.

(ఆ. ప్రె.)

ప్రసిద్ధిజెందిన

డాక్టర్ వామన్ గోపాల్

వారివలన తయారుచేయబడిన

సరసపరిలా

మంచినెత్తురే దేహసౌఖ్యము [illegible] నెత్తురును చెడగొట్టుటకై ప్రసిద్ధిజెందిన డాక్టర్ వామన్ గోపాల్ వారియొక్క సరసపరిలా [illegible] పరమౌషధముగాక నెత్తురు పుష్టి కలుగజేయును, [illegible] వ్యాధివల్ల కల్గు [illegible] మొదలగునవి వాటికన్నిటికిని పనిచేయును.

ఇది [illegible] తొలగించును మరియు [illegible] కలుగు [illegible] ఎప్పుడును [illegible] కీళ్లవాపు మొదలగువాని [illegible]. మరియు [illegible] కలుగు [illegible] మొదలగునవియును [illegible] చేయును.

[illegible] వెల సీసా ౧కి రు॥ 1—4—0

M. D Dattatraya & co ఏజంట్లు:— ఎం. దత్తాత్రేయ కంపెని [illegible] హైదరాబాదు.

ది సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, లిమిటెడు

మూలధనము	రూ 3,36,00,000
వసూలయిన	౧,౬౮,౦౦,౦౦౦
రిజర్వు,	౭౦,౦౦,౦౦౦

భీమా పద్ధతి

సెంట్రల్ బ్యాంకు సేవింగ్సు బ్యాంకులో డబ్బు దాచిపెట్టువారి ఉపయోగార్థమై మేము నెలకు రూ ౧-౦ ౦ రూ ౨-౦-౦ అంతేనిగ్గు మొత్తఫ్రిమియములతో రూ ౫౦౦లు, రూ ౧౦౦౦లు [illegible] పాలసీలను క్రమముగా నివ్వగలము.

చెక్కులద్వారా సేవింగ్సు బ్యాంకులెక్కలనుండి తీసికొనబడుట

మా కస్టమర్లయొక్క అనుకూలమునకై క్రొత్త సేవింగ్సు బ్యాంకును ప్రవేశపెట్టినాము అందుం [illegible] డబ్బును చెక్కులద్వారా తీసికొనవచ్చును.

[illegible] వివరములకు **ది సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యిండియా** కు వ్రాయుడు.

[illegible] రెసిడెన్సీరోడు, హైదరాబాదు (దక్కన్)   జేమ్సుస్ట్రీటు, సికిందరాబాదు దక్కన్)

దిస్టార్ ఆఫ్ ఇండియా
ఐ అండు జి అష్యూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్ మదరాసు

(ప్రస్తుతపు) అవసరములను గుర్తించి ప్రావీణ్యముగల ఆక్చువెరి మ. రా. రా. శ్రీ. కె బీ. మాధవ. ఎం. ఏ. ఎ. ఐ. ఏ. గా రొసగిన అభిప్రాయము.

"బాహుళ్యమగు కష్టసుఖదాయములను మధ్య తరగతి జనులకును ఇన్షూరెన్సు ఆఫీసు [illegible] పనాయుసుం గలుగ [illegible] ప్రజలకు [illegible] ఇన్షూరెన్సును గురించియు [illegible] గురించియు [illegible] శాస్త్రీయమగు స్వల్పవ్యయ పద్ధతులతో నడిచియగు ఇండస్ట్రియల్ ఇన్షూరెన్సుకంపెనీలను ఆచరణలోనికి తేవలసిన అవసరమున్నది"

స్టార్ పాలసియే యీ అవుసరములను పూర్తిజేయుచున్నది

ప్రస్తుతము అశాస్త్రీయముగా పనిచేయు చౌకవారు ఇన్షూరెన్సు కంపెనీలు అసంఖ్యాకము లుగా బయలుదేరి ప్రజలను మోసముచేయుచున్నవి. గణితశాస్త్రవేత్తల (ఆక్చువెరి) యొక్క సహా యానుమతులు లేని యీ కంపెనీల బారినుండి తప్పించుకొనుటకూడ, ప్రజలకు అవుసరమైయున్నది.

గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీలు 1,00,000, సంవత్సర ఆదాయము 1,50,000

ఏజన్సీ షరతులు మిగుల లాభదాయకములు

వివరములకు. **ఛీఫ్ సెక్రిటరి హనుమకొండ** వారి ఆఫీసుకు వ్రాయుడు.

ఆంధ్రబ్యాంకు లిమిటెడ్
హైదరాబాదు దక్కన్

వడ్డీల వివరము

కల్దారు సేవింగ్సు బ్యాంకు ఎక్కౌంట్లు	½%
హాలీ సేవింగ్సు బ్యాంకు ఎక్కౌంట్లు	4 %
హాలీ శేక కల్దారు కరెంటుఎక్కౌంట్లు (జనవరినుండి జూనెవరకు)	½%
కల్దారు కరెంటు ఎక్కౌంట్లు (జూలైనుండి డిసెంబరువరకు)	¼

ఎక్కౌంట్లు ఒక్కరి పేరనే హాలీలోను కల్దారులోను తెరువ వచ్చును.

ఫిక్సెడ్ డిపాజిట్లు తీసుకొనబడును

రేట్ల వివరములు. బ్యాంకునందు తెలుసుకొనవచ్చును.

బ్యాంకు ఉదయం 9 గంటలనుండి తెరచి యుండును.

డి యస్. శాస్త్రి ఎం. ఏ. సర్ట్. ఎ. ఐ. బి. సెక్రటరి   ఎస్. ఎమ్. విజయం ఏజంటు

అన్నిరకములయంత్రసామగ్రులు

బెల్టులు, చమురులు, మోకులు, యినుపసామాను, గొట్టముల బందులు, మొదలగునవియు మరియు పాతయంత్రములు:

నూనె యంత్రము, జిన్నింగు యంత్రము, ముద్రణయంత్రము, మంచుగడ్డచేయు యంత్రము, యింజనులు, బాయిలర్సు, మొదలగునవి.

సూధరల జాబీతాను అడుగుడు:—

ఇండస్ట్రియల్ ఇంజనీరింగుకో,
పైధూని, ట్రాంజంక్షన్ బొంబై నం. 3

The Industrial Engineering co,
pydhowni, Tram Junction Bombay No.3

ఛగన్ లాల్ నారాయణ్ జీ అత్తరు వ్యాపారము

[illegible] హైదరాబాదు

మావద్ద అన్నిరకములైన స్వదేశీ విదేశీ అత్తరులు, తైలములు [illegible] అగరుబత్తీలు [illegible] ధరలకు [illegible] అమ్మబడును

ఖుబూలియతులు

అనుకూలమగుషరతులు

క్రొత్తపద్ధతులు, మొదలగు నిబంధనలచే [illegible] యారు చేసియున్నాము. ప్రతులు మిగులుటలేదు. [illegible] దొరకనేరవు. ధరలు తగ్గించియున్నాము. ౧౦౦ కి ౨ లు మాత్రమే.

గోలకొండ పత్రికాలయము,
హైదరాబాదు.

రాజమార్గము

• ఆరోగ్యభాగ్యఐశ్వర్యములకు •

ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు

దేహము, ఇనుమువలె దృఢముజేసి రక్తమును వృద్ధిపరచేయును. అజీర్ణమును హరించును. నాడీ దౌర్బల్యమును మే దోవ్యాధిని నరింపజేయును.

32 మాత్రలుగల డబ్బా ౧కి వెల ౧-౦-౦

ఇతర విశేషములకుగాను మాచే ఉచితముగనే పంపబడును.

కామశాస్త్రము

కోరినవారికి నేడే జాబువ్రాయుడు.

చిరునామా:—

ఆతంకనిగ్రహఫార్మసి,
26 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

శ్రీకృష్ణాభవను హోటలు

అబిడ్సుబిల్డింగు హైదరాబాదు

ఇచ్చట మంచిభోజనము సకాలమునకు లభించును. ఇష్టమైన ఫలహారములు దొరకును. ప్రయాణీకులకు సౌకర్యములుగలవు. పేపరు సామానులు మొదలైనవి ఈహోటలు లభించును. కే. యస్. కృష్ణయ్య ప్రొప్రయిటర్

SreeKrishna Bhavan Hotel,

ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడు

సంII ౧౮౯౭ లో స్థాపితము

౧౯౩౪, మార్చి, తే ౧ దీకి ముందు క్లైములగు పాలసీలపై ప్రత్యేకు ఇంటరిమ్ బోనసులు ఈ క్రిందివిధముగ వృద్ధిచేయబడినవి.

మావజీవితపు భీమాలైనచో	యెండోమెంటు భీమాలైనచో
సంవత్సరమునకు	సంవత్సరమునకు
రూ ౧౦౦౦ లకు రూ ౧౮.	రూ ౧౦౦౦ లకు రూ ౧౫ లు
హెడాఫీసు	అలమ్ భారుచా
యెంపైరాఫ్ యిండియా లైఫ్	అండుకంపెనీ
బిల్డింగు బొంబాయి	మానేజర్లు
Head Office	
EMPIRE OF INDIA LIFE	ALLAM BHARUCHA & Co
Building Bombay	Managers

Apply fot prospectus to

ప్రాస్పెక్టసు మొదలగువివరములకు క్రింది చిరునామాకు వ్రాయుడు

వి. యన్. పురోహిత్

బ్రాంచి సెక్రటరీ

V N PUROHIT

Branch Secretary

Residency Hyderabad Deccan

CASTOPHENE REGD.

మలబద్ధము తొలగిపోవును, కడుపునకు బలమునంగూడును

దివ్యౌషధము

మలబద్ధము మీ ఆరోగ్యమును చెరచును. తలనొప్పి, బలహీనత, జబ్బు, ఆకలిలేమి మున్నగునవి కలిగించును. దీనిని పోగొట్టుకొనుటకు కాస్టొఫీన్ అత్యుత్తమమైన విరేచనకారి. ... అన్ని బాధల తొలగించు ... మును. విషపదార్థములను దేహమునుండి తొలగించును.

కాస్టొఫీన్ ... సురక్షితముగను, పనిచేయును ... ఇది ... అన్ని ఔషధ విక్రయశాలలలో దొరుకును. ... సీసాలు ఒక రూపాయి

కాస్టొఫీన్ మాన్యుఫాక్చరింగ్ కంపెనీ (ఇండియా)

పోస్టుబాక్సు నం. ౮౮. కరాచీ

కెమిస్టులందరి వద్దదొరకును.

Castophene ManufacturingCo(India)

P.O. B No. 88 KARACHI

సమస్తనేత్రవ్యాధులకు తృప్తికరముగ గుదుర్చు

"లోటసుహానీ"

Lotus Honey

యను సిద్ధౌషధము ప్రకృతిసిద్ధమైనది. ఇది తామరపుష్పములనుండి గ్రహింపబడి నేత్రములకు ... కండ్ల పొరలను కోయును చమత్కారమైన నిర్మితిగ ... లాభముగ దీనిని ఉపయోగింప వచ్చును. దృష్టిదోషములేని కన్నులకుపయోగించిన రాబోవు వ్యాధుల నుండి రక్షించును. నేత్రవాయువులు, దృష్టిలోపము, రేజీకటులు, కంటిపుయులు, కంటిపువ్వులు, ... దృష్టిమాంద్యము, కంటికురుపులు, ... నొప్పి, కాంతిహీనములగుట, మొదలగు జాడ్యములకన్నిటికి వజ్రాయుధము.

ఇంగ్లీషు ఔషధ విక్రయశాలలన్నిటిలో లభించును. ... రాజ్యవాస్తవ్యుల ... క్రింది వారల సేవ్వరచి యున్నాము.

జే. ఫాస్టు. అండుకంపెని. సికింద్రాబాదు

J. Faust&co., Secunderabad

స్వదేశీ స్టేషనరీ కావలయునా?

అన్నిరకముల స్వదేశీ కాగితములను స్టాక్ ... ఉంచినాము. ... మా పుస్తకములపై ... గౌరవముగను ఈ ... యిస్తము ... కాగితములనుండి ... ఇంగ్లీషులో ... లేదు.

... కంపెనీ ... అండుకో

(మహారాష్ట్ర ... గౌలిగూడ. హైదరాబాదు)

డొంగ్రేగారి బాలామృతము

ఉపయోగించుట వలన

బలహీనతను

పోగొట్టును

బిడ్డలకు బలమునిచ్చి

సౌఖ్యము కలిగించును

ఒక బుడ్డి వెల ౧ రూపాయి

పోస్టు ఖర్చులు ... అణాలు

ఎల్లచోట్లయందును దొరుకును

K. T. DONGRE & Co.

GIRGAUM, BOMBAY

నకలు మందులను చూచి మోసపోకుడు

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యౌషధము

అనేక

హిమాచల పర్యంతము

నలువది సంవత్సరముల

విఖ్యాతిగాంచినది

నొప్పులకన్నిటికి

వజ్రాయుధమువంటిది

గోలకొండ

హైదరాబాదు ఏజంట్లు:—

గోవర్ధనదాసు, గోపాలదాసు, వర్తకులు, ఉస్మానుగంజి హైదరాబాదు దక్కను.

REG No ... 5

RegNo.M.2185

STAMP

Printed and published by G. Rama krishna Reddy at the Golkonda power Press, Hyderabad and K. Balakrishna Reddy.